MUNKAVÉDELEM RÖVIDEN

MIÉRT FONTOS A MUNKAVÉDELEM?

A munkát végzők egészségét, munkavégző képességét meg kell óvni. Olyan intézkedéseket kell tenni, hogy ne szenvedjünk balesetet, vagy ne betegedjünk meg.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy nem csak munkahelyeken találkozhatunk veszélyforrásokkal, hanem otthon a konyhában, kertben, műhelyben, vagy akár az iskolai technika órán is.

Nyáron mikor almát szedünk, vagy újságot árulunk, előre gondolni kell arra, hogy milyen szabályokat kell betartani a testi épségünk és egészségünk védelme érdekében.

Azonban amíg például az otthoni barkácsolás vagy takarítás során saját magunk felelünk azért, hogy ne sérüljük meg, addig egy munkahelyen a munkáltatónak kell gondoskodnia a dolgozók védelméről. A munkáltató köteles betartani a munkavédelmi szabályokat, viszont nekünk is ismerni és alkalmazni kell ezeket.

MILYEN VESZÉLYEKNEK LEHETÜNK KITÉVE?

A járművek (pl. autó, traktor, targonca) elsodorhatnak, elüthetnek, egy csúszós felületen eleshetünk, az éles felületek, szélek és sarkok sérülést okozhatnak, a forró tárgyak égési sérülést, a fagyott tárgyak pedig fagyási sérülést okozhatnak, magasról leeshetünk, vagy a mélybe beeshetünk. A hőség, a hideg időjárás, a huzathatás, a különböző porok a levegőben (pl. azbeszt, kvarcpor), a vegyi anyagok, a zaj vagy rezgés, a baktériumok, vírusok egészségkárosodást idézhetnek elő.

Abban az esetben, ha a munkahelyen következik be a sérülés, munkabalesetről beszélünk.
Minden munkabalesetet azonnal jelenteni kell a munkahelyi vezető felé!

Egészségi ártalmat okozhatnak a különböző veszélyes anyagok. Ilyenek pl. ragasztók, festékek, lakkok, hígítók, tisztítószerek. Ezek használata rendszerint jól szellőző helyeken történhet és közben enni, inni nem szabad, valamint élelmiszertől és italtól távol kell tartani.
Zajos munkakörnyezetben (pl. betontörővel, kotrógépekkel, láncfűrésszel vagy ezek közelében történő) huzamos munkavégzés halláskárosodás kialakulásához vezethet. Jogszabály meghatározza, hogy milyen erősségű zaj esetében szükséges hallásvédőt (fültokot, füldugót) viselni.

Kézzel történő tehermozgatásnál különösen figyelni kell a helyes testtartásra. Számos olyan tényező létezik, amely növeli a hátsérülés lehetőségét (pl. túl nagy a teher, nincs rajta fogás).

Minden olyan megbetegedést, mely munkahelyi ártalom miatt következik be (például zaj okozta halláskárosodás, vegyi anyag okozta bőrgyulladás) **foglalkozási megbetegedésnek** hívunk. A megbetegedés akár több évvel a munkavégzés befejezése után is jelentkezhet. A foglalkozási megbetegedés gyanúját az orvos jelenti be a munkavédelmi hatóságnak.

A **munkáltatónak** meg kell győződnie arról, hogy a dolgozó egészségileg alkalmas a munkára, ezért a munkába lépés előtt és azután meghatározott időközönként **orvosi alkalmassági vizsgálatra** kell elküldenie.

Minden munkavállalóval meg kell ismertetni az adott munkavégzéssel kapcsolatos tudnivalókat, munkavégzési szabályokat a **munkavédelmi oktatás** keretén belül.

Arra is figyelni kell, hogy munkavégzéskor a hőmérséklet megfelelő legyen, ehhez figyelembe kell venni a munka jellegét (azaz eltérő hőmérsékletet kell biztosítani egy irodában, egy raktárban vagy akár egy vasöntödében) és az évszakokat (hideg, meleg évszak).

A szabadtéren dolgozók (építőipar, mezőgazdaság, stb.) ki vannak téve a szélsőséges időjárási eseményeknek, amely kihűlést, fagyást, napszúrást, hőgutát, kiszáradást és bőrrákot okozhat. Ezen kívül gondolni kell a méh-, darázs- és kullancs- csípés valamint az allergizáló növények veszélyeire is.

Szabadtéri munkahelyen különösen hőségriasztás idején fontos a megfelelő folyadékpótlás és az árnyékos helyen eltöltött pihenőidő.

Ide nem kell korlát?

A munkavállalók védelmében jelentős szerepet játszanak a különböző védőberendezések, melyek a munkaterületen dolgozó valamennyi munkavállaló védelmét szolgálják, vagyis **kollektív védelmet** biztosítanak. Ide tartozik például a védőburkolat, aminek feladata megakadályozni, hogy a veszélyforrással (pl. mozgó alkatrészek) bármilyen módon érintkezésbe kerüljünk.

Fontos alapelv, hogy a kollektív védelem elsődleges az **egyéni védelem**mel szemben. Ez azt jelenti, hogy például építkezésen a magasból leesést elsősorban védőkorláttal kell megakadályozni, ami egyszerre több embert megvéd. Ha ezt valamilyen oknál fogva nem lehet megoldani, akkor a munkavállalónak fel kell vennie a biztonsági testhevedert és ki kell kötnie magát a biztonsági kötéllel egy biztos ponthoz, ez azonban csak a védőfelszerelést viselő személyt védi meg, és őt is csak akkor, ha helyesen használja.

Kollektív védelemre példaként említhetjük az elszívó berendezést is, aminek a feladata az egészségre káros anyagok (vegyi anyag, por, stb.) elszívása a munkavállaló környezetéből. Ennek hiányában **egyéni védőfelszerelést**, vagyis légzésvédőt kell alkalmazni.

Különböző veszélyek ellen, az egyes testrészek védelme céljából más és más egyéni védőeszközt kell használni (pl.: védőszemüveg, védőálarc, szájmaszk, védőkesztyű, védőbakancs, védősisak, stb.)

A **biztonsági és egészségvédelmi jelzések** segítik a veszélyforrások felismerését. Ezek a jelzések lehetnek tiltó, figyelmeztető, rendelkező jelzések, elsősegély vagy menekülési jel, tűzvédelmi tájékoztató jel.

RENDELKEZŐ JEL:

Védőszemüveg használata kötelező!

FIGYELMEZTETŐ JEL:

Vigyázz, maró anyag!

TILTÓ JEL:

Illetéketleneknek belépni tilos!

Mindig meg kell győződni arról, hogy a szerszám vagy egyéb munkaeszköz ép, sérülésmentes. Ha sérült, hibás, akkor tilos használni, mert könnyen baleset forrása lehet. Erre fokozottan kell ügyelni villamos szerszámok esetében!

A munkaeszközt csak rendeltetésének megfelelően, a használati utasítás alapján szabad használni. Működő berendezést felügyelet nélkül hagyni tilos! Kivéve, ha a gépet felügyelet nélküli munkavégzésre gyártották.

Vannak bizonyos gépek, amelyekkel csak akkor lehet dolgozni, ha rendelkezünk a kezeléséhez előírt jogosítvánnyal. Ilyenek például a targonca, daru, láncfűrész, stb. Bizonyos munkákat nem végezhetünk megfelelő képesítés nélkül (pl.: villanyszerelés, gázkészülék szerelés).

Magas helyek eléréséhez, például gyümölcsszedésnél gyakran használunk létrát. A létrát stabilan kell felállítani, szilárd és billentésmentes, csúszásmentes talajra kell helyezni.

Példa egy szabályos létrára

Mindig figyelni kell arra, hogy megfelelő mozgástér álljon rendelkezésre, de a munkahely padlóján és a közlekedési útvonalakon sem lehetnek a munkát, közlekedést gátló, vagy botlásveszélyt jelentő tárgyak. Az elcsúszásveszélyt minél hamarabb meg kell szüntetni.

A menekülési utakat és a vészkijáratokat minden esetben szabadon kell hagyni, hogy veszély (pl.: tűz) esetén a legrövidebb úton a szabadba menekülhessünk.

Munkavállalóként megtagadhatjuk a vezetői utasítást, ha saját biztonságunkat veszélyeztetné a munkavégzés.
Kötelesek vagyunk megtagadni viszont, ha más testi épségét veszélyeztetnénk tevékenységünkkel

MILYEN SEGÉLYHÍVÓ SZÁMOT KELL HÍVNI VESZÉLY ESETÉN?

Mentők	**104**
Tűzoltóság	**105**
Rendőrség	**107**
Egységes európai segélyhívószám	**112**

Nagyon fontos, hogy ne csak a tanműhelyben, munkahelyen tartsuk be a munkavédelmi szabályokat, hanem az otthoni házimunka és a barkácsolás során is.

A nyári diákmunka munkavédelmi kérdéseivel kapcsolatos tájékoztató megtalálható a Pénzügyminisztérium Munkavédelmi Főosztályának **http://www.ommf.gov.hu** honlapján (HÍREK menüpont 2019. 06. 12.).

A munkavédelmet érintő fontosabb jogszabályok felsorolása szintén elérhető a **www.ommf.gov.hu** internetes oldalon.

Készítette: Pénzügyminisztérium Munkavédelmi Főosztály, 2019